

Károli Gáspár Református Egyetem
Gazdaságtudományi, Egészségtudományi és Szociális Kar
Életmód és Testkultúra Intézet

ÚTMUTATÓ
A SZAKDOLGOZAT ELKÉSZÍTÉSÉHEZ

**Rekreáció és életmód BSc alapképzési szakon(2024/2025. tanévtől
felvett hallgatók részére)**

4. melléklet: A plágium típusai

Ahogy már említettük, a szövegben valamennyi olyan adatról, gondolatról, ami nem a szerző sajátja, közölni kell a forrást, amelyből származik. A szövegben szövegek közötti hivatkozással jelöljük, hogy az adott adat vagy gondolat kitől származik, a forrás pontos adatait pedig az irodalomjegyzékben tüntetjük fel.

A tudományos szöveg hitelét a felhasznált források minősége, valamint a megfelelő hivatkozások adják meg. A tudományos életben az egyik legsúlyosabb cselekedet, ha valaki más szellemi termékét a sajátjaként tünteti fel, ezt nevezzük plágiumnak. Hétköznapi nyelven ez más szellemi termékének az ellopását jelenti.

A plágiumnak különböző típusai vannak. Ezek a típusok súlyosságban, így következményben is eltérnek egymástól. Vannak olyan típusok, amelyek egyértelműen súlyosak, és a dolgozat elégtelenre értékelésével járnak. Vannak azonban olyan típusok is, amelyek esetében a bíráló szakmai tudása alapján mérlegelheti a plágium következményét. A plágium típusainak most következő bemutatásakor egyértelműen jelezzük, hogy milyen következménnyel jár az adott típusú plágium.

1. Más által írt teljes dolgozat beadása saját munkaként

Ez magától értetődően elfogadhatatlan, és minden esetben a dolgozat tartalmi vizsgálat nélküli, automatikus elégtelen értékeléssel jár, ezért ezt csak megemlítjük. Ez akkor sem elfogadható, ha az eredeti szerző tudtával történik (ha pl. a hallgató megbíz valakit, hogy írja meg helyette a szakdolgozatát), hiszen ezzel a hallgató nem teljesíti az oklevél/diplomaszerzés egyik feltételét, a szakdolgozat elkészítését. Ez szemináriumi dolgozatoknál is így van, hiszen ott is a jegyszerzés feltétele az önálló munkaként elkészített dolgozat.

2. Más szövegének a hivatkozás nélkül való átvétele

Ebben az esetben a hallgató szó szerint, hivatkozás nélkül vesz át szövegrészeket, ezzel azt mutatva, mintha ez a saját gondolata vagy kutatási eredménye lenne. Különösen problémás ez a szakirodalmi áttekintésben, de a javaslatlétben is. Ez a szövegalkotás minden esetben problémát jelent és 2500 karakter terjedelemtől plágiumként a dolgozat tartalmi vizsgálat nélküli, automatikus elégtelenre értékelésével jár.

A dolgozatban szereplő szöveg: *A táplálékkiegészítők az 1980-as években tűntek fel, kezdetben pezsgőtabletták formájában. Ezek korábban főként ásványi anyagokat és vitaminokat tartalmaztak a napi javasolt fogyasztási mennyiségben. A felhasznált hatóanyagok köre azonban folyamatosan bővül. A Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság tapasztalata szerint olykor tisztázatlan élettani hatású vagy gyógyszerhatóanyagok is megjelenhetnek e készítményekben.*

Szó szerinti átvétel volt ez ebből a webes forrásból: B. Gergely, K. (2021). Mire nem jók és mire jók a táplálékkiegészítők? <http://www.webbeteg.hu/cikkek/egeszseges/6050/a-taplalekkiegeszitok-haszna> Ebben a forrásban az eredeti szöveg: *A táplálék-kiegészítők az 1980-as években tűntek fel, kezdetben pezsgőtabletták formájában. Ezek korábban főként ásványi anyagokat és vitaminokat tartalmaztak a napi javasolt fogyasztási mennyiségben. A felhasznált hatóanyagok köre azonban folyamatosan bővül. A Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság tapasztalata szerint olykor tisztázatlan élettani hatású vagy gyógyszerhatóanyagok is megjelenhetnek e készítményekben.*

Ebben az esetben egyébként nemcsak a szöveg hivatkozás nélküli szó szerinti átvétele a problémás, hanem a *forrás minősége* is, hiszen nem tudományos forrást használt fel a hallgató. Ennek a webes információnak a szerzője újságíró, nem pedig orvos, táplálkozási szakember. Ettől ellentétesen például a https://www.webbeteg.hu/cikkek/sport_egeszseg/23158/fascia URL-en elérhető Az emberi test harisnyája: fókuszban a fascia című írás szerzője Sándor Judit, erőnléti és korrekatív tréner, aki szakember, így megbízható az információ, amit ő írt itt le.

3. Hivatkozási anomália

Ebben az esetben szerepel hivatkozás a szövegben, ám a szöveg írója csak minimális, lényegtelen változtatásokat hajtott végre azért, hogy a szó szerinti plagizálást elkerülje. Ez a dolgozat tartalmi vizsgálat nélküli, automatikusan elégtelen értékeléssel jár abban az esetben, ha az így megírt szövegrészek terjedelme összesen meghaladja a húsz sort, illetve a 4.000 karaktert. Egyéb esetekben is csökkenti a bírálendő dolgozat valós értékét.

Az alábbi példában az áthúzott részek azt mutatják, mely elemeket „kivett” a hallgató az eredeti szövegből, az aláhúzott részek pedig a saját hozzáírásait jelölik. A példa célja szemléltetni, hogy ha a szöveg

döntő része forrásból átvett, és csupán néhány szó felcserélésével vagy kismértékű átírással próbálják „sajáttá tenni”, az továbbra is összeollózás, ezért plágiumnak minősül. A pusztá „kozmetikai” módosítás nem helyettesíti az önálló megfogalmazást, értelmezést és megfelelő hivatkozást; ilyen esetben a dolgozat (terjedelemtől függően) elégtelen minősítést kaphat. Az eredeti szöveg forrása: <http://www.oefi.hu/tortenet.htm>

Magyarországon már a 16-17. században foglalkoztak egészségügyi felvilágosítással, egészségvédelemmel és ezeknek az azok ismereteiknek a terjesztésével. Erről az E-munka első, írásos, magyar nyelvű emléke, a humanista polihisztor, Apáczai Csere János által, Utrechtben kiadott íródott (1653-) Magyar Enciklopédia 1653-ban. A pedagógus, író, filozófus szerző életmódbeli tanácsai, egészségmegőrzésre buzdító felszólításai meglepően megmozdulásai mai napig érvényesek és modernek és ma is érvényesek: "Egészségedre mindazonáltal gondot viselj, mert nélküle dolgozban el nem járhatsz!"- ajánlja olvasóinak. Pápai Páriz Ferenc, a nagyenyedi kollégium jeles tanára, a szegénységben élő betegeskedőknek szánta, A test békéje (Pax Corporis) című könyvét. Ebben praktikus útmutatást nyújt az egészséges életmód elveinek megtartásához. A felvilágosodás korában már szinte bestsellernek számítanak hatalmas hírnévnek örvendtek a honi könyvkiadásban a különféle számos egészségnevelő, életmódtanácsokat taglaló könyvek. Ekkora már az orvosok is előszeretettel írnak ilyen tartalmú kiadványokat. A 19. század végéni Magyarországon köszönhetően főként két neves orvosnak, Fodor Józsefnek és Markusovszky Lajosnak az addigi ismeretterjesztő, felvilágosító "népnevelő" munka kiszélesedett és szervezettebbé vált. Mmegteremtették a magyar köz-, munka-, iskola-, és népegészségügy alapjait. Újtára boesátották Elindították az Egészség című folyóiratot és megalapították az Országos Közegészségügyi Egyesületet.

4. Több forrásból összeollózott szövegrészekből álló dolgozat

Ebben az esetben a hallgató több forrásból vesz át szó szerint vagy csaknem szó szerint részeket. A forrásmegjelölés ellenére ez a gyakorlat nem megfelelő. Ez a dolgozat tartalmi vizsgálat nélküli elégtelen értékelésével jár abban az esetben, ha az így megírt szövegrészek terjedelme összesen meghaladja a 2.500 karaktert. Egyéb esetekben is csökkenti a dolgozat valós értékét.

Ha néhány szó kicserélésre kerül az összemásolt szövegben, attól az még problémásnak számít. Ez nem csak az internetre, hanem a könyvekre, szakfolyóiratcikkekre, egyetemi előadásokra és más forrástípusokra is egyformán igaz.

A szakdolgozatírásnál elvárás az ismeretek szintetizálása, több forrás összevetése.

5. Szó szerinti idézetek mértéktelen használata

Amennyiben ez a plágiumtípus meghaladja a 2.500 karakter terjedelmet, a dolgozat elégtelen értékelésre kerül. Egyéb esetekben is csökkenti a dolgozat valós értékét.

Ez a forráskezelés nemcsak etikai okokból problémás, hanem azért is, mert szó szerinti idézetet csak indokolt esetben alkalmazunk. Ez akkor is problémás, ha idézőjel szerepel az idézett szöveg előtt és után, tehát helyes a hivatkozási formula.

6. Nem létező forrás

A hallgató látszólag helyesen járt el a hivatkozás területén, hiszen mind a szövegközi hivatkozás, mind az irodalomjegyzékben feltüntetett forrás formátuma megfelel az előírásoknak. Azonban nem létezik azokkal az adatokkal forrás, vagy abban a forrásban nem szerepel olyan információ, amelyet ezzel a forrással hivatkozott.

Az animáció társadalmi-kulturális célokra való használata az elkövetkező évtizedekben folytatódott, különösen Európában. Az 1970-es években a fiatalok animációja fogalmát hozták létre, amelynek célja a társadalmi problémák megoldása és a közösségfejlesztés előmozdítása volt az animációs műhelyek és szabadidőklubok segítségével (Janssens & De Meyer, 2017).

A szövegben jelölt szövegközi hivatkozás irodalomjegyzék megfelelője ez volt:

Janssens, J., & De Meyer, J. (2017). Youth animation: A tool for community development and social work. *Journal of Community Psychology*, 45(1), 121–132.

A *Journal of Community Psychology* egy létező folyóirat, 2017-ben valóban a 45. évfolyamot adták ki belőle, azonban az 1. lapszámban nincs ilyen cikk a jelzett oldalszámokon. Ugyanis van ebben a lapszámban cikk a 117–127., illetve egy másik cikk a 128–137. oldalakon. Ám egyik cikknek sem témája a fenti forrásban szereplő.